

Apparats technics pro l'entrada i'l stabilimaint istoric: Ün dischümidifichader ed ün s-chodamaint dessan retardar la decadenza da la Büvetta Tarasp.

FOTOS MICHAEL STEINER

Il futur da la Büvetta illa politica

In gövgia passada ha la Società Pro Büvetta Tarasp preschantà a Scuol ün plan concret per sanar e revitalisar il stabilimaint istoric a Nairs. Tuot dependa uossa dal vulair politic. La prüma decisiun ston trar las votantas e'ls votants da Scuol – amo quist mais in radunanza cumünala ed in avrigl a l'urna.

MICHAEL STEINER/FMR

«Nus nu pudain plü spetar», ha dit *Christian Müller* a la sairada d'infuormaziun gövgia passada in sala cumünala a Scuol. «Il stabilimaint patischa fermaing.» El es ingaschà da la Società Pro Büvetta Tarasp sco mainaproget per la restoraziun da la büvetta istorica a Nairs. Perquai cha quella sta suot protecciun chantunala da monumaints ed es dal 2020 eir gnüda tutta sü in l'inventar da l'Uffizi federal da cultura illa plü ota categoria da protecciun, es vairamaing fingià plü lösch cler chi's sto far alch per tilla mantegner.

Co precis cha quai dess capitar e co chi's voul lura darcheu revitalisar la Büvetta cur ch'ella es sgürada e restostrada, quai ha la Società Pro Büvetta Tarasp uossa preschantà publicamaing.

Raps cumünals, chantunals, federals e privats

Il plan preschantà calquescha cun cuosts da bundant 18 milliuns francs. Quels cumpiglian la sanaziun dal stabilimaint sves, ma eir la sgürada dal grip sur il stabilimaint, masüras da protecciun lung la riva da l'En e la restoraziun dals inchaschamaints da las funtanas Lucius, Emerita e Bonifacius. Ed in plü eir ils cuosts per la sanaziun da la Chasa Carola güst sper la Büvetta e las investiziuns per lura gestiunar las localitats. «La Confederaziun as reunischa cul Chantun e'l cumün per mantegner la Büvetta Tarasp», ha dit *Martina Melcher*, la presidenta da la società ed agiunt: «Quai es fich important.»

Concret prevezza il plan da sanaziun cha las lavurs vi dal grip, la riva e las funtanas gnissan finanziadas dal cumün cun bundant 3,7 milliuns francs e dal Chantun cun bundant 3,5 milliuns francs. La restoraziun da la Büvetta sves e da la Chasa Carola sustgness la Confederaziun cun s-chars 5,6 milliuns francs. Pel rest – intant mancan tenor la società amo 4,5 milliuns francs – gnissan tscherchats ulteriurs donaturs privats, per exaimpel fundaziuns.

Cha la progetaziun per sgürar il grip e sanar la riva sajan fattas, ha dit *Christian Müller* a la sairada d'infuormaziun – ed eir la dumonda da fabrica, il preventiv e'l plan da business

Il mainaproget *Christian Müller*, *Martina Melcher* e *Martina Zogg* da la Società Pro Büvetta Tarasp e'l cusgliader *Orlando Steiner* (da schn.) vöglian salvar la Büvetta Tarasp.

per l'utilisaziun da la Büvetta. «Nus eschan prunts, ma tuot dependa uossa dal prüm pass dal cumün.»

Nouva fundaziun e dependenzas finanzialas

La suprastanza da Scuol infuormarà als 23 favrer in üna radunanza cumünala detagliadamaing davart sia proposta. Chi sarà lura üna tractanda magari lunga, ha il capo *Aita Zanetti* tradi fingià in occasiun da la sairada d'infuormaziun.

Previs füss cha'l cumün surdà las parcelas da la Büvetta Tarasp e da la Chasa Carola ad üna nouva fundaziun in ün suotdret da construcziun – e ch'el deliberescha sia part dals raps per la sanaziun. «Tuot quist intent funcziunera però be, scha la cumpletta finanziaziun es garantida», ha dit il capo.

La Confederaziun as partecipeschan be, scha'l cumün es eir pront da s'ingaschar. E la tschercha da donaturs privats es be pussibla, scha la nouva fundaziun respunsabla per la sanaziun es insomma fundada ed ha il suotdret da construcziun. «Cun quel suotdret da construcziun nu dà il cumün principalmaing our d'mans per adüna ils stabilimaints, ma intant la respunsabilità per las lavurs e la gestiun», ha declarà *Christian Müller*, «ma sainza quel nu pudaina ir in tschercha da mezs pro otras fundaziuns.»

Tuot l'idea cumpiglia dimena dependenzas tanter las diversas instanzas publicas e'l success da la fundaziun d'organisar sves il rest dal büdschet. «Scha la populaziun disch NA, lura nu capita nöglia», ha dit *Aita Zanetti*. «E scha'l rest da la finanziaziun nu grataja, lura

neir na.» La populaziun da Scuol deciderà davart la partecipaziun cumünala als 19 avrigl in üna votumaziun a l'urna.

«Na be salvar, ma revitalisar»

«Ün archeolog m'ha dit üna jada cha la megltra protecciun saja l'utilisaziun», ha quintà *Orlando Steiner* d'infuormaziun. L'hom oriund dad Ardez es partenari da la Quant SA a Flem chi accumpogna e concepischa progets pel svilup regiunal. Per la Società Pro Büvetta Tarasp ha el creà ün plan da business.

«Nus nu lain be salvar la Büvetta Tarasp, ma tilla revitalisar.»

Il motto per quella revitalisaziun saja «alch special in ün lö special»: «La Büvetta dess dvanter daplü co be ün bel lö per occurrenz: Ün lö fich progressiv, ma chi referischa a sias ragischs.» Uschea ha *Orlando Steiner* descrit la visiun. E nomnà sco exaimpels concerts, prelecziuns ed exposiziuns illa Büvetta – ma eir festas privatas o inscuters scientifics. «Nus vain fingià da tuotta sorts dumondas, ün hotelier ans ha per exaimpel dit ch'el pudess organisar là sainza problems desch nozzas l'on.»

Masüras d'urgenza per retardar la decadenza

«Mincha jada ch'eu sun quia es daplü in muschna», vaiva *Werner Reichle*, l'antierur president da la Pro Büvetta Tarasp, constatà fingià avant bundant ün on d'ürant üna visita illa Büvetta. «Ed intant patischa vi e plü eir la struttura suot la surfatscha», ha uossa agiunt *Christian Müller*. «Id es propa ter dramatic, il stadi vain vi e pês.» Per almain retardar quel svilup ün zich hana intant installà ün dischümidifichader ed ün s-chodamaint illa Büvetta.

Ma apunta, üna soluziun a lunga vista vain vi e plü urgianta. «Nus eschan obliats da far alch», ha perquai dit eir il cusglier guvernativ da Scuol *Jon Domenic Parolini* in gövgia saira, «e stain uossa agir il prüm sün nivel cumünal. Lura seguiran eir il Chantun e la Confederaziun.»

Per cha la Büvetta «dvainta eir darcheu ün lö per la populaziun locala», sco cha *Martina Melcher* ha accentuà. Per ella saja quai ün punct central.

PUNTRASCHIGNA

Vschinauncha planisescha nouva ledscha per seguondas abitaziuns

La vschinauncha da Puntraschigna ho scu cha la presidenta cumünela *Nora Saratz Cazin*, ho dit invers RTR l'intenziun d'elavurer üna nouva ledscha cumünela davart la construcziun da seguondas abitaziuns. La suprastanza cumünela voul integrer activamaing la populaziun in quist process, creand üna gruppa da lavur per charter soluziuns concretas cunter la manchaunza d'abitaziuns primaras – ün problem chi occupa fermamaing la vschinauncha.

Per impedir speculaziuns fin cha la nouva ledscha aintra in vigur, es gnida relaschada üna zona da planisaziun sur l'inter territori cumünel. *Nora Saratz Cazin* ho precisò cha progets chi prevezzan da realiser spazi d'abiter per indigens nu sajan pertuchos da quista imsüra. La presidenta cumünela ho accentuò cha que saja auncha üna lungia via fin cha la ledscha saja suot tet. Ella fo quint da pudair suottametter las propostas elavredas a la populaziun da Puntraschigna il pü bod l'an chi vain. (rtr/fmr)

MILANO CORTINA 2026

Ingüna fuolla da trafic in Grischun fin uossa

Bod ingün trafic olympic in Grischun ed in Engiadina: I nun ha dat ingün caos da trafic i'l chantun il prüm di dals gös olympics in Italia dal Nord. Las vias nu sun bod na statts frequentadas, ils parcadis gronds da Zernez sun restats per gronda part vöds.

ANNALISA DE VECCHI (KEYSTONE-SDA)/FMR

«Eu vaiva spettä ün pa daplü trafic», conceda *Andrea Mittner*, manader da l'acziun da la Pulizia chantunala dal Grischun e schef da la regiun Engiadina, in ün'intervista cull'agentura da novitats Keystone-SDA. A Zernez, il lö central per rivar dal Grischun als löds da concurrenza Livigno e Bormio, d'iran damain co 100 dals passa 1400 parcadis occupats in sonda avantmezdi, il prüm di da concurrenza dals Gös olympics Milano Cortina.

Las taxas da parcar da 75.60 francs al di das-chessan avair temmantà ad ün pèr visitaduras e visitadurs. A la fermativa dal bus da shuttle haja bain dat ün pa atmosfera olimpica, la gronda fuolla da fans es però restada davent. Bliers varan müdà sül tren. La Viafier retica ha augmantà sia sporta cun daplü trens la bunura bod e tard la saira, ha declarà üna pledadra sün dumonda da Keystone-SDA.

Collavuraziun difficila cun l'Italia

D'ürant mais ha üna gruppa da lavur lavurà per cha'l trafic nu detta insembel in Grischun d'ürant ils gös olympics. Quels croudan nempe güst süllas vacanzas d'inviern da differents chantuns. «Id es stat greiv da stimar quants parcadis e bus da shuttle chi vegnan dovrats, perquai cha nus vain surgni infuormaziuns da l'Italia pür fich tard e be stimaziuns davart il numer spettä da visitadurs, però ingünas cifras exactas. Ultra da quai nun esa mai stat cler, quant trafic chi va in direzziun da Bormio», ha *Andrea Mittner* declarà.

Preparà per ün numer plü grond

Las autoritats restan però alertas, oramai cha'ls gös han pür cumanzà e d'ürant fin ils 22 favrer. I s'observa la situaziun da trafic impustüt d'ürant dis cun ulteriuras occurrenz grondas, sco per exaimpel las cuorsas da chavals sül lai dschet da San Muzezzan, disch *Andrea Mittner* da la Pulizia chantunala dal Grischun. Eir naiveras pudessan difficultar la situaziun.

La Viafier retica s'ha eir preparada per ün augmoint da trafic. In cas da colonnas a la staziun per chargiar la lingia dal Vereina stan a disposiziun tenor la pledadra eir d'ürant l'eivna ulteriurs trens e persunal.

CORRIGENDA

Fosa funcziun dopla da Martin Schmid

Cun metter in scrit il discuors cul president cumünel da S-chanf *Gian Andrea Bott*, publicho scu intervista in La Quotidiana dals 6 favrer 2026 suot il titel «Que gnaro bger pü cher per las vschinaunchas», es capito ün sbagl. In üna resposta vain cito *Gian Andrea Bott* seguaintamaing: «Mieu cussagl d'eira d'ingascher almain üna persuna in tuots duos gremis, scu tar la Fundaziun da l'Ospidel Chantunel Grischun. *Martin Schmid*, il president dal cussagl da fundaziun, es al listess mumaint eir president dal cussagl guvernativ.»

Güst es cha'l president cumünel da S-chanf ho rendieu attent a la funcziun dopla da *Martin Schmid* scu president dal cussagl da fundaziun e scu president dal cussagl administrativ tar l'Ospidel chantunel dal Grischun. Cusglier guvernativ nun es *Martin Schmid* già daspö l'an 2008 pü. La FMR as s-chüsa pel sbagl. (fmr/mst)